

הקריה האקדמית אונו
Ono Academic College

תואר שני M.A. בחינוך בהתמחות ניהול וארגון מערכות חינוך

הרקע לתכנית:

המאה ה-21, מעמידה אתגרים רבים בפני מערכת החינוך ומחייבת התייחסות ביקורתית לתיאוריות ניהול קלאסיות בתחום. בעידן הנוכחי, שבו הדבר הכי קבוע הוא התמורות הבלתי פוסקות, מצופה מהמנהלים לגלות מנהיגות המתאימה לסביבה משתנה באופן תמידי ולקבל החלטות במצבי אי-ודאות. התמחות "ניהול וארגון מערכות חינוך" נועדה לחשוף את הסטודנטים לתיאוריות חדשניות בתחום הניהול ולבחון את הרלוונטיות שלהן לפרקטיקה החינוכית והעכשווית.

מטרות התכנית:

הכשרת סטודנטים לתפקידים ניהוליים במערכת החינוך וחשיפתם לגישות ניהול חדשניות ומגוונות. זאת, במקביל להקניית יכולות מנהיגות, טיפוח קבלת החלטות במצבי אי-ודאות בסביבה המשתנה באופן תמידי והכרת היבטים פדגוגיים וטכנולוגיים חדשניים בתחום החינוך. במהלך הלימודים ירכשו הסטודנטים ידע וערכים באמצעותם יגבשו את ה"אני מאמין" החינוכי שלהם.

קהל היעד:

בוגרי תואר ראשון בחינוך, בעלי תפקידים בחינוך הלא-פורמלי, מורים המעוניינים להכיר שיטות ניהול הניתנות ליישום בניהול הכיתה והמורים השואפים להתקדם לתפקידים ניהוליים (כגון: מנהלי בתי ספר, רכזי שכבה/מקצוע וכד'). ההתמחות מתאימה במיוחד לבעלי תפקידים ניהוליים במערכת החינוך, המעוניינים להיחשף לגישות חדשניות בניהול ולמעוניינים להרחיב את ידיעותיהם בחידושים פדגוגיים וטכנולוגיים בתחום החינוך.

משך הלימודים:

שנה וארבעה חודשים (ארבעה סמסטרים רצופים).

ראש ההתמחות:

ד"ר מירי גולדרט, מומחית במפגש בין חינוך פורמלי לבלתי-פורמלי, חוקרת ויועצת ארגונית מומחית בתורת האילוצים. בעלת ניסיון אקדמי וניהולי עשיר, מילאה תפקידי מפתח בשלטון המקומי ושותפה בפיתוח מודל חינוכי שהוכר כייחודיות בית-ספרית על-ידי אגף מו"פ ניסויים ויזמות. חוקרת ומשמשת כמנחה לפיתוח חדשנות חינוכית לבכרי מינהל חברה ונוער, משרד החינוך.

הקריה האקדמית אונו
Ono Academic College

* התכנית כפופה לשינויים.

** ציון שם ההתמחות יופיע על גיליון הציונים בלבד.

לפרטים והרשמה: www.ono.ac.il

פירוט קורסי ההתמחות בתכנית:

פיתוח ארגוני של מערכות חינוך - אבחון ארגוני, התערבות ארגונית והטמעת שינוי

העידן הטכנולוגי והסביבה הדינמית בה אנו חיים מעמידים בפני מערכת החינוך אתגרים רבים, המערבים לעיתים לחצים וקונפליקטים מצד גורמים שונים במערכת החינוך ובסביבתה. התמודדות אפקטיבית עם האתגרים השונים מחייבת במקרים רבים ליווי מקצועי של יועץ ארגוני. תפקיד היועץ לסייע למוסד החינוכי להשיג את יעדיו, לשפר את תפקודו ולהסתגל לדרישות המשתנות והסותרות של הסביבה בה הוא פועל. הייעוץ הארגוני מתמקד ברמת הפרט, ברמת הקבוצה וברמת המקור של הארגון. מטרת הקורס לפתח מיומנויות ייעוציות, להכיר מודלים לאבחון ולהתערבות ארגונית ולנתח מצבים ארגוניים שהסטודנטים חווים בעבודתם. הנושאים בהם יתמקד הקורס: מודלים וכלים לאבחון הארגון; סוגי התערבות ארגונית; התנסות מעשית באבחון ארגוני; כתיבת דוח ייעוץ; אתיקה בעבודת היועץ.

היבטים משפטיים בחינוך

במסגרת הקורס נעשה היכרות עם מערכת המשפט ועם כלים משפטיים בסיסיים, תוך דגש על הקשר למערכת החינוך בישראל. נכיר את המאפיינים ונעמוד על אופי השילוב של המשפט במערכת החינוך בישראל, כמתבטא בין השאר באמנות, בחקיקה ראשית, בחקיקת משנה ובפסיקה.

בתי ספר עתידיים - מבט בינלאומי

בתוך המפעל החינוכי העצום בולטים המאמצים לבנות מודלים אלטרנטיביים לבית הספר הקונבנציונלי. במסגרת הקורס ינתחו הרעיונות החדשניים המלווים את מיטב בתי הספר בעולם. יתקיימו הרצאות אורח וייערך סיור לימודי בבתי ספר ניסויים. הקורס יחייב השתתפות בתכנון של פרויקט חדשני.

סוגיות נבחרות בכלכלת חינוך

מערכת החינוך, שנהגה בעבר להתמקד בתכנים ובתהליכים חינוכיים-חברתיים כאמצעי לשיפור המערכת, מתמקדת כיום יותר ויותר בתכנים ובתהליכים כלכליים-חברתיים. הן מורים והן מנהלים נדרשים כיום להכיר את כללי החשיבה הכלכלית וליישם בפועל בעשייה החינוכית. מטרת הקורס לאפשר לאלו המכשירים עצמם לתפקידי ניהול ומנהיגות לרכוש את כלי הניתוח הכלכלי ולהכיר את כללי החשיבה הכלכלית, אשר בעזרתם ניתן להבין ולנתח את מכלול השיקולים לקבלת ההחלטות בתחום החינוך.

עבודת המנהל - ניתוח יחסי גומלין וממשקים

בתי ספר משפיעים על ההקשרים החברתיים והתרבותיים בהם הם פועלים ואף מושפעים מהם. גורמים שונים מציבים דרישות ואתגרים לבית הספר, אך מהווים גם מקור חשוב לשיפור תהליכי החינוך, ההוראה והלמידה בו. קשרים הדדיים טובים בין בית הספר לקהילתו הם תנאי למימושם של החזון ומטרות בית הספר, והם תורמים גם לביסוס חוסנה החברתי של הקהילה. הקורס יעסוק בתפקיד מנהל בית הספר כמקדם קשרים חיוביים וכמעודד שיתוף פעולה עם הקהילה, המוסדות, הגופים והמגזרים השונים.

הקריה האקדמית אונו
Ono Academic College

* התכנית כפופה לשינויים.

** ציון שם ההתמחות יופיע על גיליון הציונים בלבד.

לפרטים והרשמה: www.ono.ac.il

פירוט קורסי הליבה בתכנית:

היבטים פסיכולוגיים בחינוך ובחברה

מטרת הקורס לפתח הבנה ביקורתית לרעיונות, לתיאוריות ולשיטות פסיכולוגיות ולהקנות ידע והבנה בתהליכים הפסיכולוגיים הקשורים לחינוך וללמידה. הקורס מנתח תהליכי התפתחות תפישתיים, קוגניטיביים וחברתיים בינקות, בילדות ובהתבגרות. הקורס יתמקד בסוגיות פסיכולוגיות המשפיעות על תפקוד התלמיד בבית הספר ומחוצה לו.

חינוך וחברה במאה ה-21

הקורס יתמקד במגמות של שינוי בחברה במאה ה-21 והשלכותיהן על עבודתם של אנשי החינוך. במהלך הקורס יזהו הסטודנטים תמורות המאפיינות את החברה המערבית בשנים האחרונות ויבדקו כיצד מערכת החינוך הציבורית נערכת להתמודד עמן. כמו כן, נקדיש תשומת לב לתהליכי שינוי בריבוד החברתי, במבנה המשפחה, בשוק העבודה ובמרחב הדיגיטלי – ולהשלכותיהם על עבודת אנשי החינוך ועל ארגונו המחודש של בית הספר. זאת, בצד עיסוק בפערים בחינוך, צמצום פערים, הכלה וחקיקה.

תקשוב וחדשנות בלמידה

ההתפתחות הטכנולוגית המואצת של השנים האחרונות חושפת בפני המורים מגוון רחב של טכנולוגיות תקשוב לשילוב בתהליך החינוכי. עובדה זו מעלה שאלות לגבי משמעויות התהליך החינוכי בכלל ויחסי הגומלין בין המורה לתלמיד בפרט. בקורס נעסוק נקודת מבט פדגוגית בשילוב כלים טכנולוגיים מגוונים, בבחינת דרך יישומם בהוראה ובתרומתם לתהליך הלמידה. בנוסף יוכרו מושגי יסוד בתחום התקשוב, תיערך התנסות מעשית במספר יישומים מתקשבים ללמידה והוראה ועוד.

היבטים לימודיים רגשיים וחברתיים בתחום לקויות למידה ותלמידים עם ADHD

העלייה במספר התלמידים לקווי הלמידה מעסיקה רבות את קובעי מדיניות החינוך בארץ ובעולם. תופעה זו מעוררת התעניינות רבה בקרב חוקרי חינוך, מורים, הורים וגורמים נוספים, המנסים למצוא פתרונות חינוכיים ורפואיים לצורך התמודדות אופטימלית עם סוגיית לקות הלמידה. הקורס יעסוק בהכרת תפיסות תיאורטיות עכשוויות והערכה ביקורתית של תפיסות אלו. הסטודנטים ירכשו ידע על המאפיינים הפסיכולוגיים והחינוכיים של תלמידים לקווי למידה/קריאה ויקדישו תשומת לב לסוגיית הציפיות מתפקודם האורייני העתידי של התלמידים.

מוח, תודעה ולמידה

בשנים האחרונות נצבר ידע רב בתחומים הקשורים למדעי המוח. חוקרים רבים לא הסתפקו בניסיון לפענח את התפקיד המיוחד והמייחד של כל אזור מוחי (תפקידים קוגניטיביים, רגשיים, חושיים וכיו"ב) אלא גם עסקו בשאלות כיצד המוח מעבד מידע, מאחסן ומאחד אותו וכיצד יכולתו להתפתח ולהשתנות משפיעה על ההתנהגות האנושית. אחד התחומים החשובים העוסקים בהבנת החשיבה האנושית הוא מדעי הקוגניציה. מדעי הקוגניציה (Cognitive Science) חוקרים, בין היתר, את תפקודי הלמידה, החשיבה, הזיכרון, השפה, הקשב והרגשות. הידע המדעי העדכני בתחומים אלה מנסה לשפוך אור על החיבור בין ההתנהגות (פסיכולוגיה קוגניטיבית) לניורו-ביולוגיה, העוסקת במרכיבים של האדם (תאי עצב, סינפסות, גנטיקה וכד'). הבנת פעולת המוח והקוגניציה צריכה להיות מוטמעת בחשיבה החינוכית בכדי למנף את הפוטנציאל לשיפור תהליכי הלמידה וההוראה.

מחקר מתקדם בחינוך

בקורס ילמדו הסטודנטים להכיר את פרדיגמות המחקר המקובלות בחקר ההתנהגות האנושית בכלל ובחקר החינוך בפרט. הסטודנטים ילמדו להבחין בין הפרדיגמה המחקרית הכמותית/פוזיטיביסטית לבין הפרדיגמה המחקרית האיכותנית/פרשנית ולפתח מודעות לשימושים של הפרדיגמות השונות בפרקטיקה החינוכית. הקורס יקנה לסטודנטים מיומנויות לביצוע מחקר הלכה למעשה ויכשיר אותם לקראת עבודת הגמר המחקרית. במסגרת הקורס יפתחו הסטודנטים חשיבה ביקורתית בקריאת מחקרים מדעיים בתחומי ידע מגוונים, ילמדו להבחין בין מתאם לסיבתיות ויזכו להשתמש בכלי מחקר שונים.

שונות ורב תרבותיות בראייה הגלוקלית

ההתפתחויות הגלוקליות בעולם משפיעות על החברה בישראל בתחומים חברתיים, כלכליים ותרבותיים. אחת ההשפעות המשמעותיות נוגעת לסוגיית הרב תרבותיות, שהדיונים עליה קיבלו תאוצה בשנים האחרונות בישראל ובעולם כולו. במסגרת הקורס נעסוק בשאלות מגוונות: כיצד מתעצבת רב תרבותיות? מה היחס בין שונות ורב תרבותיות לבין הזהות העצמית והזהות הקבוצתית? מה מערכת הקשרים בינה לבין הגלובליזציה? מהו מקומה של התפיסה הרב תרבותית במאבק לצדק חברתי, והאם היא התחזקה או נכשלה? כדי לענות על שאלות אלה נכיר את התיאוריה הרב תרבותית, את הדילמות שלה ונבחן כיצד היא באה לידי ביטוי במדיניות ובקהילות השונות.

סמינר

הסמינר הוא דיון ביקורתי ואינטגרטיבי המבוסס על ספרות אקדמית בתחום ניהול מערכות חינוך. הקורס כולל גיבוש נושא רלוונטי, בניית ראשי פרקים, עריכה של הסמינר וצעדים בכתיבת הסמינר. בקורס יושם דגש על קריאה וכתביה מדעית, הדרכה באיתור מקורות מידע אקדמיים וכללי ציטוט מקובלים במדעי החינוך. במסגרת הסמינר תוגש עבודה עיונית בנושא שייבחר על ידי הסטודנטים.

פרויקט

פרויקט הגמר הינו מחקר מדעי שביסודו מונחת תפישתו של דיואי: "למידה על ידי עשייה". במסגרת הפרויקט יתנסו הסטודנטים בעריכה ובכתיבה של מחקר בנושא שבו בחרו. הנחיית הפרויקט היא אישית ותתבצע כהמשך ישיר להנחיית הסמינר.

